

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНИЙ ЛОБІЗМ»

Ступінь освіти Бакалавр

Спеціальності 051, 071, 072, 242, 291

Тривалість викладання 7 чверть

Заняття: 4 години на тиждень

Лекції 2 години на тиждень

Практичні 2 година на тиждень

Мова викладання українська

Підсумковий контроль залік

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4399>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Міжнародний лобізм»

Інформація про викладачів:

	Перфільєва Анастасія Олександрівна, (лекції та практичні) доцент кафедри міжнародних відносин і аудиту, доцент, кандидат політичних наук
	Персональна сторінка: https://oa.nmu.org.ua/ua/vikladachi/folder5/
	E-mail: Perfilieva.A.O@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна **Міжнародний лобізм** дозволить зрозуміти сутність та роль інституту лобізму в сучасних міжнародних відносинах, а також основні механізми та технології лобістської діяльності на міжнародній арені.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – набуття теоретичних знань та практичних умінь щодо сутності, методів та технологій лобізму в практиках міжнародної взаємодії, а також рівня комунікації, автономії та відповідальності, необхідних для виконання навчальних та професійних завдань у суспільстві.

Завдання курсу:

- Ознайомитися з лобізмом як зразком політичної комунікації на міжнародному рівні, визначивши його сутність та типи.
- Вивчити функціональний, інструментальний та інституціональний виміри міжнародного лобізму.
- Навчитися розрізняти технології лобіювання, які використовуються різними акторами в сучасних практиках міжнародної взаємодії.
- Спілкуватися професійною мовою з професійних питань та доносити інформацію щодо змісту та особливостей практик міжнародної лобістської діяльності в сучасному світі до одногрупників, викладача під час спеціальних завдань та контрольних заходів.
- Навчитися управлінню власною навчальною діяльністю та часом, набути певного рівня автономії, особливо під час самостійного навчання.
- Напрацювати спроможність нести відповідальність за рішення (відповіді, стиль виконання завдань, оформлення тощо), прийняті під час виконання навчальних завдань.
- Напрацювати звичку формувати власні професійні судження з урахуванням соціальних та етичних аспектів.

3. Результати навчання:

- Визначати сутність лобізму як складової міжнародного PR.
- Пояснювати функціональність та інструментальність міжнародного лобізму.
- Характеризувати типи міжнародних лобістських практик, визначаючи умови та наслідки їх реалізації.
 - Пояснювати політико-правові засади лобістської діяльності в сучасному політичному процесі.
 - Аргументувати доцільність становлення лобізму як політичного інституту в практиках сучасної міжнародної взаємодії.
 - Визначати та порівнювати технології міжнародного лобізму, які використовуються різними міжнародними акторами.

4. Структура курсу

Календарний план курсу

Тижні	Тематика занять	Вид занять	Ресурси	Оцінка
1	Вступ до курсу. Політика курсу. Вимоги. Навчальні матеріали. Екзаменаційні білети. Академічна доброчесність. Лобізм як політична комунікація	Лекція	Силабус. Екзаменаційні білети. Навчальна література.	–
	Дебати «Лобізм як політична комунікація: pro et contra»	Практика	Питання, умови проведення дебатів видаються викладачем на занятті	10*
2	Сутність міжнародного лобізму	Лекція	1 3	–
	Дебати «Використання засобів масової інформації під час лобіювання інтересів»	Практика	Питання, умови проведення дебатів видаються викладачем на занятті	10*
3	Типологія лобізму	Лекція	1 3	–
	Ділова гра «Роль лобіювання в міжнародних відносинах»	Практика	Завдання ділової гри надається під час заняття	10**
4	Функціональний та інструментальний виміри міжнародного лобізму	Лекція	1 2 3	–
	Кейс «Цивілізований лобізм versus корупція міжнародного масштабу»	Практика	Завдання кейсу надається під час заняття	30
5	Становлення лобізму як політичного інституту	Лекція	1 3	–
	Обговорення питань щодо інституціоналізації міжнародного лобізму, дебати	Практика	Питання для самоперевірки лекційного матеріалу	10
6	Політико-правові засади лобістської діяльності	Лекція	1 2 3	–
	Обговорення питань щодо об'єкту, суб'єкту та предмету міжнародної лобістської діяльності, дебати	Практика	Питання для самоперевірки лекційного матеріалу	10
7	Практики лобізму в світовому політичному процесі	Лекція	1 3	–

	Обговорення питань щодо політико-правових моделей лобістської діяльності. Порівняльний аналіз англосаксонської та континентальної моделей	Практика	Питання для самоперевірки лекційного матеріалу	10
8	Технології міжнародного лобізму	Лекція	2	–
	Обговорення питань щодо транснаціональних інтересів підприємницьких кіл і їх вплив на зовнішню політику держав світу, дебати	Практика	Питання для самоперевірки лекційного матеріалу	10
9	Комплексна контрольна робота, якщо за поточним контролем набрано менше 60 балів, або є бажання підвищити оцінку	Лекція	Білету із зазначенням кількості балів за кожне завдання (тести, відкриті питання, кейси), які видаються під час контрольної роботи	Максимум 100 балів
	Підведення підсумків, анкетування з якості, оголошення оцінок	Практика	Інтерактивний діалог	Підведення підсумків, оголошення оцінок

* за бажанням замість дебатів студент може виконати інше завдання – написати есе на тему «Ретроспективні практики міжнародного лобізму». Критерії оцінювання есе дивіться нижче.

** за бажанням замість участі у діловій грі студент може виконати інше завдання – підготувати та представити презентацію на тему «Лобі-групи в міжнародних відносинах». Критерії оцінювання презентації дивіться нижче.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На лекційних заняттях обов'язково мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p@nmu.one) на Microsoft Office365.

Перевірений доступ з ПК чи мобільного гаджету до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle.

Інстальований на ПК та мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно

74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів. Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент має право виконувати підсумкову комплексну контрольну роботу за дисципліною, яка містить завдання, що охоплюють дисциплінарні результати навчання.

Поточна успішність складається з успішності за виконання завдань, приведених у п.4. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

<p>Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів за поточний контроль та/або прагне поліпшити оцінку)</p>	<p>Підсумковий контроль за дисципліною відбувається письмово шляхом надання відповідей на питання у формі тестів, відкритих питань, кейсів.</p> <p>Кількість балів за кожне питання наведена в екзаменаційних білетах. Максимальна кількість балів за підсумкову контрольну роботу: 100</p>
--	---

6.3. Критерії оцінювання *тестів та відкритих письмових та усних контрольних питань*:

УВАГА! У ТВОРЧИХ ЗАВДАННЯХ ОРИГІНАЛЬНІ, УНІКАЛЬНІ (АВТОРСЬКІ) ІДЕЇ ЗДОБУВАЧА ПІДТРИМУЮТЬСЯ +5 БАЛАМИ ДО ОЦІНКИ ЗАВДАННЯ! ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧ ПРИТЯГУЄТЬСЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ!

1 правильна відповідь тесту оцінюється у 1 бал.

Відкрите питання – 1 правильна відповідь оцінюється в 5 балів, причому:

5 балів – коректність відповіді за змістом, наведення прикладів, доповнення відповіді інформацією з додаткової літератури з посиланням на неї, правильна мова викладення матеріалу.

4 бали – коректність відповіді за змістом, правильна мова викладення матеріалу.

3 бали – коректність відповіді за змістом, помилки в граматиці та/або орфографії, мовленні.

2 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не є коректною за змістом, містить суттєві граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння відповіді або викривляють зміст відповіді.

1 бал – наявність відповіді, яка не є коректною за змістом, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні, орфографічні, мовленнєві помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст відповіді.

6.4. Критерії оцінювання кейсів:

У підсумку за розв'язання кейсу можна отримати максимально 10 балів, додавши такі складові:

Ідентифіковано проблему кейсу – 1 бал;

Описано проблему (пояснено її сутність, негативні наслідки) – 1 бал;

Використано всі релевантні вихідні дані з аргументацією відбору даних – 1 бал;

Коректно здійснено стандартні аналітичні процедури, які впливають з даних кейсу – 1 бал;

Коректно здійснено нестандартні аналітичні процедури, які не впливають з даних кейсу, але можуть бути зроблені на основі додаткових даних відкритого доступу, з поясненням необхідності провести саме такий аналіз у даному кейсі – 2 бали;

Зроблено стандартний висновок та стандартне рішення проблеми кейсу – 1 бал;

Зроблено оригінальний висновок з аргументацією та надано оригінальні пропозиції розв'язання проблеми кейсу – 3 бали.

6.5 Критерії оцінювання *ділових ігор* доводяться викладачем до відома студентів перед початком кожної ділової гри у вигляді правил та умов отримання оцінки. При цьому до уваги береться результат команди, злагодженість дій учасників, правильність виконання інструкцій, розподіл обов'язків між учасниками команди. В залежності від специфіки ділової гри зазначені умови можуть доповнюватися або змінюватися.

6.6 Критерії оцінювання *демонстрацій та обговорення презентацій*

У підсумку за демонстрацію та обговорення презентацій можна отримати максимально 15 балів, додавши такі складові:

Презентація містить усі стандартні структурні елементи: титульний слайд; мету доповіді (поставленого завдання); проблему, про яку говорить автор, та розкриття її змісту; шляхи вирішення проблеми (відомі або авторські); висновки; фінальний слайд – 1 бал.

Структурні елементи презентації за своїм змістом мають відношення до поставленої на розгляд теми – 1 бал; проблему, шляхи її вирішення та висновки сформульовані коректно – 2 бали.

У змісті презентації використано матеріали з додаткової літератури з відповідними посиланнями – 2 бали.

Використано корпоративний шаблон презентацій з корпоративною символікою – 1 бал.

Доповідь відбулась грамотною мовою – 1 бал.

Доповідь відбулась у формі розповіді замість читання – 1 бал.

Доповідь містила приклади з реального життя, які ілюструють зміст презентації – 2 бали.

Надано відповіді на поставлені питання – 2 бали.

Задано питання до інших презентацій – 2 бали.

6.7. Критерії оцінювання *дебатів та дискусій*:

5 балів: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: активна участь у дебатах, дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: залучення до дискусії викладачем, неуважність, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

1 бал: небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення, але слухання дебатів та дискусії.

6.8. Критерії оцінювання *есе* (індивідуального письмового самостійного завдання невеликого обсягу – від 2 до 4 аркушів А4, виконаного у вільному стилі, що відображає власні погляди автора на проблему або питання):

5 балів: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, логічного взаємозв'язку між тезою та аргументами, правильна мова викладення, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

4 бали: наявність заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів на їхню користь, незначні помилки логічного характеру між наведеною тезою та аргументами, незначні помилки у мові викладення, наявність висновку, дотримання встановленого обсягу.

3 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе (заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), наявність орфографічних та/або граматичних помилок або недотримання встановленого обсягу.

2 бали: відсутність одного з обов'язкових структурних елементів есе (заголовку, вступу, однієї-двох тез та аргументів, висновку), відсутність переконливих аргументів на користь тези, значна кількість орфографічних та/або граматичних помилок та/або недотримання встановленого обсягу.

1 бал: неструктурованість роботи, недотримання встановленого обсягу, велика кількість орфографічних та/або граматичних помилок, відсутність переконливих аргументів на користь тези.

6.9 Процедура проведення контрольних заходів.

Контрольні заходи з дисципліни будуть здійснені згідно з графіком навчального процесу, який можна знайти на сайті університету. У табл. 4 подано графік завдань поточного контролю. Процедуру виконання завдань поточного контролю викладач оголошує на занятті або задалегідь. За результатами поточного контролю студент може отримати найвищу оцінку у 100 балів, з'явитися на заняття, коли проводиться комплексна контрольна робота, із заліковою книжкою та отримати оцінку. Якщо оцінка поточного контролю не влаштовує, то студент може виконати комплексну контрольну роботу і також отримати максимально 100 балів. На комплексну контрольну роботу студент повинен з'явитися із заліковою книжкою. Присутність на контрольних заходах сторонніх осіб без дозволу ректора, проректора або декана факультету не допускається. Під час комплексної контрольної роботи користуватися допоміжними засобами заборонено. Комплексна контрольна робота проходитиме за розкладом (див.табл.4). Більш детальну інформацію про процедуру проведення контрольних заходів можна знайти у Положенні про організацію освітнього процесу, Положенні про оцінювання результатів навчання на сайті НТУ «Дніпровська політехніка» https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації

(вигадання даних чи фактів), що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» та Кодексом академічної доброчесності, які знаходяться на сайті НТУ «Дніпровська політехніка» https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/ .

ТВОРЧІ ПИСЬМОВІ ЗАВДАННЯ ПОДАЮТЬСЯ В ЕЛЕКТРОННОМУ ВИГЛЯДІ ТА ПЕРЕВІРЯЮТЬСЯ НА ПЛАГІАТ!

Спочатку викладач після перевірки роботи та виявлення текстових збігів констатує можливу академічну недоброчесність здобувача. Тоді робота повертається на доопрацювання (цитування, виправлення). Після повторного виявлення текстових збігів > припустимих 40% у відомих термінах рада викладачів кафедри експертно констатує плагіат, фабрикацію, фальсифікацію і оцінює роботу у 0 балів. Далі згідно Кодексу академічної доброчесності студент несе відповідальність: повторне виконання роботи на іншу тему, повторне проходження дисципліни (виконання роботи), відрахування, позбавлення стипендії, пільг з оплати навчання, що постановляють спеціальні Комісії з доброчесності факультету та НТУ «ДП». Після виявлення ознак плагіату у роботі студента кафедра: 1) повідомляє студента про нульову оцінку з причин плагіату та можливість звернутися до Комісії, 2) зберігає роботу студента протягом встановленого терміну, 3) інформує студента про зниження максимальної підсумкової оцінки до 73 у разі постанови про повторне виконання роботи. **УВАГА! ПРИ ПОВТОРНОМУ ВИКОНАННІ РОБОТИ АБО ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ЧЕРЕЗ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ МАКСИМАЛЬНА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ СТАНОВИТИМЕ 73 БАЛИ!**

НЕЗАЛЕЖНО ВІД ТИПУ ТА ВИДУ ЗАВДАННЯ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ НЕ ПРИПУСКАЄТЬСЯ!!!

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office 365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінки кафедри міжнародних відносин і аудиту у Facebook, Instagram.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у додатку Microsoft Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Повторне складання підсумкового контролю з дисципліни, коли студент отримав оцінку «незадовільно» (нижче 60-ти балів), допускається не більше двох разів. Спроби студента виправити оцінку й не допустити академічної заборгованості обмежуються терміном в один місяць після закінчення екзаменаційної сесії.

Прийом першої прездачі здійснюється викладачем, який викладав матеріал навчальної дисципліни. Прийом другої – комісією у складі трьох осіб: викладача, який викладав дисципліну; завідувача кафедри; представника деканату або викладача кафедри. Рішення комісії є остаточним.

У разі підтвердження комісією оцінки «незадовільно» або неявки студента на засідання комісії без поважних причин, комісія сповіщає про це декана факультету (директора інституту) для підготовки наказу ректора про відрахування студента за академічну неуспішність або визначення умов повторного вивчення цієї дисципліни.

Повторне вивчення студентом окремих дисциплін одночасно з навчанням за індивідуальним навчальним планом за двома формами навчання допускається лише на договірних умовах (загальним обсяг таких дисциплін – не більше 15-ти кредитів ЄКТС).

Результати ліквідації академічної заборгованості заносяться в окрему відомість.

Більш детальну інформацію про процедуру перескладання можна знайти у Положенні про організацію освітнього процесу, Положенні про оцінювання результатів навчання на сайті НТУ «Дніпровська політехніка» https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/.

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбутись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку: подати письмову заяву до декана факультету та далі рухатися процедурою оскарження, викладеною у Кодексі академічної доброчесності, який можна знайти на сайті НТУ «Дніпровська політехніка» https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/.

7.6. Бонуси. Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки. **Студенти, які протягом семестру підготують та подадуть до публікації наукову статтю за тематикою дисципліни у фахове видання України або іншої країни, можуть отримати додатково 25 балів, але не більше підсумку у 100 балів за дисципліну.**

7.7. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8. Методи навчання

Під час *лекцій та практичних занять* будуть застосовані такі методи навчання:

Пояснення. Тлумачення понять, явищ, принципів, термінів тощо, переважно під час викладання нового матеріалу.

Інструктаж. Надання алгоритму дій для виконання поставленого завдання.

Діалог. За допомогою запитань викладач стимулюватиме здобувачів вищої освіти до відтворення набутих знань, формування самостійних висновків і узагальнень на основі засвоєного матеріалу.

Навчальна дискусія, дебати. Це обговорення важливого питання, обмін думками між здобувачами вищої освіти та/або викладачем, спрямовані не лише на засвоєння нових знань, а

й на створення емоційно насиченої атмосфери, яка б сприяла глибокому проникненню в істину.

Ілюстрування. Застосування презентацій, відео та іншого медіа-контенту для підкріплення матеріалу, який пояснюється, обговорюється або завдань, які виконуються.

Демонстрування. Показ викладачем навчальних матеріалів у динаміці (використання фахових ситуацій, рольових ігор).

Самостійне спостереження (навчання, дослідження). Це безпосереднє самостійне сприймання явищ дійсності у процесі навчання.

Письмові та усні контрольні завдання. Самостійна концентрація та відтворення отриманих знань та навичок в умовах обмеженого часу та джерел інформації.

Кейси. Пошук проблемної ситуації реальних міжнародних відносин, через яку спостерігається негативний ефект, та обґрунтування оригінального її рішення, спираючись на відомі факти або необхідність отримання додаткової інформації.

Ділова гра. Імітація прийняття рішень в різних ситуаціях, здійснювана за заданими правилами групою людей при наявності конфліктних ситуацій або інформаційної невизначеності.

Демонстрація та обговорення презентацій. Наочний показ медіа-супроводу усного виступу з елементами дискусії.

Есе. Самостійний роздум на задану тему з підкріпленням аргументами висловлених тез та антитез.

Аналіз. Вивчення предметів чи явищ за окремими ознаками і відношеннями, у поділі на елементи, осмисленні зв'язків між ними.

Синтез. Уявне або практичне поєднання виокремлених під час аналізу елементів або властивостей предмета в єдине ціле.

Порівняння. Встановлення спільних і відмінних ознак предметів і явищ.

Узагальнення. Перехід від одиничного до загального, від менш загального до більш загального шляхом абстрагування від специфічного і виявлення притаманних явищам загальних ознак (властивостей, відношень тощо) при осмисленні понять, суджень, теорій.

Конкретизації. Перехід від безпосередніх вражень до розуміння сутності того, що вивчається: результати конкретизації постають у формі прикладів, схем, моделей тощо.

Метод виокремлення основного. Розподіл інформації на логічні частини і виокремлення серед них основних.

Для заохочення шерінгу ідеями та вільного мовлення в умовах інформального навчання на основі досвіду колег використовуються методи:

Виступ. Питання навколо певної тем обговорюється у групах і потім оприлюднюється з подальшою дискусією.

Мозковий штурм. Генерація творчих ідей на задану тему у команді.

Обмін партнерами. Обговорення питання з партнером, а також партнерами з інших пар.

Результати іншого. Після індивідуальної роботи студенти презентують свої результати один одному та групі.

Вимушені дебати. У парі учасників протилежної думки обговорюється якесь питання, після чого учасникам пропонується змінити власну позицію та відстоювати її у іншій парі.

Оптиміст/песиміст. У парах студенти мають обговорити певну тему, обравши роль песиміста чи оптиміста.

Експертна оцінка. Партнер у парі або група слухачів має зазначити сильні і слабкі сторони індивідуальної роботи студента і запропонувати покращення.

Інтерактивні ігрові методи:

Кейси на критичне мислення. Студенти вчатьс я продукувати та висловлювати сумніви, ставити питання, пропонувати доповнення щодо фактів та тез, які підлягають критиці у етичній манері для розвитку критичного мислення.

9. Ресурси і література

Базова:

1. Бовсунівська І. В. Конспект лекцій з дисципліни «Лобізм в органах публічної влади». Київ: ТНУ імені В.І. Вернадського. 2019. Режим доступу: <http://tnu.edu.ua/sites/default/files/normativbasa/lobizmlleksait.pdf>

2. Рябовол Л.Т. Лобіювання: технології та методи // Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі: матеріали ІІІ Міжнар. наук.- практ. конф. (Київ, 7 груд. 2018 р.) : у 2 ч. / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарєв, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. Ч. 2. С. 248-253. Режим доступу: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/12074/1/%D0%A0%D0%B5%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7.%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6.%20%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D1%80.%20%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82.%20%D0%A72_p249-253.pdf

3. Романенко Є.О., Непомнящий О.М., Яровой Т.С. Лобізм // Наукові перспективи. 2021. № 3. Режим доступу: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/171/173>

Додаткова:

1. Демченко П.С. Інститут лобіювання в конституційному праві: політико-правова характеристика // Журнал науковий огляд. 2017. № 6(38). Режим доступу: <http://oaji.net/articles/2017/797-1502026847.pdf>

2. Лубінець Д. В., Трофименко А. В. Основні тенденції становлення та функціонування лобіювання в США. Історико-політичні проблеми сучасного світу: зб. наук. ст. 2019. Вип. 39. С. 156-163.

3. Кравченко С.О., Кучерявий В.М. Аналіз сутності цивілізованого лобізму як форми взаємовідносин влади та суспільства // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2019. Т. 30(69), № 3. С. 93-99. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sntvupa_2019_30%2869%29_3_19

4. Лубінець Д. В. Теоретичні підходи до поняття лобіювання та його типології. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. 2018. Вип. 22-23. С. 226-235.

5. Герасіна Л. Практики лобізму в політичному процесі України та світу: політико-соціологічний аспект. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». 2016. № 3. С. 6-17.

10. Права та обов'язки учасників освітнього процесу НТУ «ДП»

У цьому розділі ми хочемо повідомити вас про документи НТУ «ДП», які визначають права, обов'язки студентів та викладачів, а також регламентують процеси та процедури освіти.

Якщо вам буде щось не зрозуміле, ви можете звернутись до старости, куратора, викладачів кафедри, гаранта програми, завідувача кафедри і ми вам допоможемо.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу зокрема регулюються наступними документами ЗВО: Статут, Положення про організацію освітнього процесу,

Положення про оцінювання результатів навчання, Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти, Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти, Правила внутрішнього трудового розпорядку, Положення про систему запобігання та виявлення плагіату. **УВАГА! Перелік та зміст документів постійно оновлюються.**

Тому слідкуйте за інформацією на офіційному веб-сайті університету в розділі: Установчі документи та положення

https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/.